

Enric Balaguer es presentà com a militant de base a la Catalunya Nord fent una salutació en nom del president del casal de Rià, que és el lloc on va néixer Guifré el Pilós. Parlà de les relacions del conflent amb Catalunya per mitjà de Pau Casals i Pompeu Fabra. "Que malgrat que estem separats des del Tractat dels Pirineus aquests vincles continuen i continuaran tot i les dificultats. Lluís XIV signà els primers decrets contra el català, actualment el poder de la televisió ha convertit el català en llengua de 2ª divisió i no té cap reconeixement jurídic. El 65% de la població l'entén, un 35% l'entén i el parla, un 11% el sap escriure. Aquests darrers anys augmenta el coneixement, però caldrà potenciar-ne l'ús social".

El Sr. Sans representant del Govern andorrà explicà la realitat del català a Andorra. "Esmentant que la principal diferència és que allà el català és llengua oficial i l'empara la llei. Tot i aquest estatus diferenciat no està exempt de dificultats, especialment a causa de l'important nivell d'immigració que és un col·lectiu a qui costa que es facin seu el català i l'ús n'és minoritari. Hi ha però des del govern voluntat de fomentar-ne el coneixement i l'ús".

Sebastià Barceló, representant de les Illes és professor d'ensenyament secundari, exposà que "El català està en un moment de certa recuperació, però el Govern de Matas realitza una política contradictòria, ja que no renega del català però tampoc en fa cap estímul. On més es cospa aquesta recuperació és entre el jovent, també en els pobles de l'interior. L'alta cara és la immigració. No interessa ni als que arriben amb alt poder econòmic i compren cases, ni a la immigració del treball, especialment sud-americans. Cal molt d'esforç de la gent, dels centres excursionistes, ja que tal com deia Josep Mª Llompart la llengua és la clau de volta de l'edifici de la nació".

Vicent Pitarc del País Valencià, "Em sento honorat de ser ací, fa 24 anys també vaig ser-hi, Montserrat és símbol i avui estem faltats de símbols. Actes com el d'avui pot semblar que hàgin perdut el sentit de la oportunitat, però és obligatori continuar a la trinxera, hi ha molta feina a fer. A la costa del País Valencià patim una agressió sense precedents i una destrucció sistemàtica del paisatge. Qui més estima la terra som els excursionistes. Allà la situació és complexa en ser societat de frontera. Ací és igual de complicada, potser és més suau les formes i allà son més bèsties, però la catalanitat perviu i perviurà al sud de l'Ebre. I recordeu que enguany fa 75 anys de l'aprovació de les Normes de Castelló".

Lluís Maria Xirinacs, "Voldria titular la meua intervenció: "los niños de Olot" així amb el so de la ela castellana. És un detall de la batalla de la ela, com el castellans tenen la batalla de la enya. En el tema nacional som encara sota el franquisme. Espanya és una nació de nacions. Ens cal aplicar el dret d'autodeterminació, que és el dret més elemental dels pobles. Les autonomies, respecte al dret d'autodeterminació, son com la llibertat condicional. En l'aspecte de la llengua em declaro andorrà de cap a peus. Cal ser valents, si no volem passar el desert mai arribarem a poder assolir la plena sobirania".

Jordi Pujol, "Vull agrair que m'hàgiu convidat a Montserrat. Els que em coneixeu sabeu que m'havia agradat ajudar actes com aquest.

Un pensa, que no s'apagui la llengua. No ho hem de veure des de la no esperança, cal fer tot el que calgui. Cal tenir elements de confiança.

El nivell tècnic de recerca ha pujat, tindrem el Sincrotró, serà una de les instal·lacions científiques més importants del sud d'Europa. Tècnics i investigadors d'arreu del món parlen en català. Aquesta lluita i defensa del català s'ha de fer cada dia des de la botiga a la fàbrica o el laboratori. Aquesta batalla al final la guanyarem, Frankfurt és primera divisió, i la guanyarem malgrat el desconcert que es viu avui a Catalunya. Tenim molts reptes: la immigració, la hostilitat de la resta de l'Estat, no es pot qüestionar la immersió lingüística després de 25 anys. Davant d'això cal l'esperit que vosaltres representeu, cal implicar la gent jove al peu del canó en la defensa de la llengua i del país per superar arguments, no d'un indocumentat, sinó del conseller d'educació, en el tema dels nens d'Olot, pobres, que tenen dificultat per expressar-se en castellà.

Sé que els excursionistes, no defallireu en la defensa del País"

Per cloure l'acte va intervenir el pare Ramon Ribera, Prior del Monestir. "No parlo en nom propi, sinó en nom de la comunitat, i en la persona que encarna a la comunitat, el pare abat. Personalment em preocupa la realitat. Quan parlem de la llengua sols pensem en un instrument de comunicació però oblidem que la paraula ben dita, també és instrument de creació tal com diu el Gènesi. De les dificultats sorgeixen reptes de superació.

Sóc filòleg de llengües estranyes com l'hebrea. He conegut molt Catalunya com excursionista. He escrit sobre dues muntanyes símbols del nostre país, Montserrat i el Canigó. Cal l'esforç de tots, des dels tècnics del Sincrotró fins els que caminem. Cadascú ha de fer el que pugui pel català. Avui hem estat tossuts per aguantar aquest acte malgrat les dificultats de l'amenaça de bomba. Podria ser la paràbola per mostrar el que hem de fer en la defensa del català. Des de Montserrat acollim a tothom, salutacions en nom de la comunitat".

L'incident ocorregut al matí amb el fals avís de bomba no va truncar els actes de la Renovació de la Flama, ni la taula rodona posterior amb els representants d'arreu dels Països Catalans, però posà en evidència l'actitud deplorable de TV3, la nostra, que sols va venir a Montserrat per cobrir l'alarma de bomba. Veient-se obligada a esmentar, ni que fos de passada, de l'organització d'un acte que feia el moviment excursionista en defensa de la llengua i la identitat del país, ja que TV3 de forma sistemàtica oblida aquests esdeveniments de la seva graella informativa. Sembla que la tan comentada crisi de model informatiu que pateix TV3 té un rerafons més profund que el de canviar la persona que està al davant de la camera, si el que volen és guanyar més audiència.

Josep Castells i Gironès
Febrer 2007